

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Bacsek György Ügyvédi Iroda (**felperesi képviselő címe**, ügyintéző dr. Bacsek György ügyvéd) által képviselt **felperes neve (felperes címe)** felperesnek, dr. Török Zsolt ügyvéd (**alperesi képviselő címe**) által képviselt **alperes neve (alperes címe)** alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében, amely perbe az alperes pernyertessége érdekében dr. Bata Zoltán ügyvéd (**alperesi beavatkozó képviselőjének címe**) által képviselt alperesi beavatkozó neve (**alperesi beavatkozó címe**) beavatkozott, a Fővárosi Törvényszék 2014. december 16. napján kelt 1.G.40.411/2012/27. számú ítélete ellen az alperes részéről 28. sorszámon benyújtott fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja;

kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 180.000 (Száznyolcvanezer) forint + áfa másodfokú perköltséget, valamint a Magyar Államnak külön felhívásra 591.300 (Ötszázkilencvenegyezer-háromszáz) forint le nem rótt jogorvoslati illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A keresetben előadott tényállás szerint a felperessel felelősségbiztosítási jogviszonyban álló felperesi jogelőd, a **S. S. I. GmbH** a **L. S. S.P.A.** feladó megbízásából 2011. december 13-án fuvarmegbízást adott az alperesnek **O. - L.** viszonylatában 1.100 euró fuvardíj ellenében 5.768 kg csokoládé közúti fuvarozására. A perbeli fuvarfeladatot felperes jogelődje a **T.** fuvarbörzén hirdette meg, az arra jelentkező alperessel a fuvarmegbízás megküldését megelőzően egyeztetett, az annak során visszaigazolt forgalmi rendszámú tehergépjármű állt ki 2011. december 14-én a felrakóhelyen és a CMR fuvarlevélen fuvarozóként nevesített **M. T. Kft.** az árut fuvarozásra átvette. A rakomány a címzetthez a megjelölt 2011. december 15-i időpontban és a későbbiekben sem érkezett meg, felperes jogelődje emiatt a szerződés szerinti lerakási időpontban felszólamlással élt; az alperes feljelentésére indult nyomozati eljárás az áru és az elkövetők felkutatása tekintetében eredményre nem vezetett. A küldemény értéke az áruszámla szerint 26.060,76 euró, mely összeget árukárként a

feladó a felperes jogelődje, utóbbi az alperes felé 2012. január 5-én kiszámlázta, a számla kifizetése azonban elmaradt, és a kár megtérítésétől alperes biztosítója is elzárkózott. Felperes a jogelődje helyett biztosítóként helytállt, 26.060,76 euró kárösszeget a jogelődje bankszámlájára átutalt azzal, hogy azt a **L. S. S.P.A.**-nak továbbítsák, ezen helytállásra tekintettel 2012. október 4-én jogelődje a perbeli követelést ráengedményezte. Felperes az 1971. évi 3. számú tvr.-rel kihirdetett Nemzetközi Közúti Árufuvarozási Szerződésről szóló Egyezmény (CMR) 17. cikk 1. pontja alapján 26.060,76 euró árukár és annak 2011. december 16-tól a kifizetésig járó 5 %-os késedelmi kamata megfizetésére támasztott igényt a keresetében az alperessel szemben, hivatkozva arra, annak nincs jelentősége, hogy a fuvarfeladatot alfuvarozó teljesítette, annak magatartásáért ugyanis a CMR 3. cikke alapján a alperes sajátjaként felel. Egyébként az alvállalkozó megbízása tekintetében nem kellő körültekintéssel járt el, utóbbi körülmény abban az esetben is megalapozza a felelősségét, amennyiben nem fuvarozóként, hanem szállítványozóként járt volna el, mert a fuvarozó gondos, körültekintő kiválasztása terhelte volna.

Alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Elsődlegesen felperes perbeli legitimációját vitatta, hivatkozva arra, hogy az eltulajdonított áru a **L. S. S.P.A.** tulajdonában állt, a kár tehát a feladónál keletkezett, ugyanakkor a becsatolt engedményezés a felperes és a jogelődje közötti. Nincs bizonyítva, hogy a felperesi jogelődnek mekkora kára keletkezett, terhelte-e a fizetési kötelezettség, illetőleg helytállt-e az alperes helyett, ha igen, milyen összegben. Érdemben a CMR 17. cikk 2. pontja szerinti mentesülésére hivatkozott, állítva, hogy az áru elveszését olyan körülmény okozta, amelyet nem kerülhetett el és annak következményeit nem állott módjában elhárítani. Nem vitás, hogy a rakományt eltulajdonították, ezen tényre azonban az alperesnek semmilyen ráhatása nem volt, amint erről tudomást szerzett, azonnal nyomozóhatósághoz fordult és feljelentést tett ismeretlen tettes ellen. A CMR 3. cikke szerinti felelőssége nem állhat fenn, mert ezen szabály alkalmazásának feltétele, hogy az igénybe vett alkalmazottak vagy egyéb személyek a feladatkörükön belül járjanak el.

Utóbb alperes a védekezését akként módosította, hogy vitássá tette fuvarjogviszony létrejöttét, azt állította, hogy szállítványozási feladat ellátására és nem az áru továbbítására szerződtek, annak megszervezésére vállalt kötelezettséget, a fuvarfeladat teljesítéséhez szükséges saját fuvareszközzel nem is rendelkezik, és fuvarozóként a CMR fuvarokmányon nem szerepelt. Az alperes semmilyen kapcsolatba nem került a küldeménnyel, az útvonal egy szakaszán sem végzett továbbítást, kizárólag szervezési és szerződéskötési feladatokat látott el. Az 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 514. § (1) bekezdése alapján őt terhelő kötelezettségének pedig megfelelő körültekintéssel és gondossággal tett eleget, további szállítványozóként a **B. H. Bt.**-t bízta meg, aki a megbízást az **M. T. Kft.** fuvarozónak adta tovább. A szállítványozói megbízás megadása előtt bekérte a szükséges iratokat (cégkivonat, felelősségbiztosítás), kellő gondossággal járt el, szállítványozóként felelősségbiztosítással rendelkezik, biztosítója is a kár megtérítésétől azért zárkózott el, mert álláspontja szerint alperest szállítványozóként kárfelelősség nem terheli. Amennyiben mégis kártérítésre lenne kötelezhető, úgy felperesnek az alperesi felelősségbiztosítóval szemben kellene követeléssel fellépnie.

Az alperes pernyertessége érdekében beavatkozó alperesi felelősségbiztosító érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Előadta, hogy alperes speditóri felelősségbiztosítással rendelkezik, a perbeli fuvarfeladat vonatkozásában nem fuvarozóként, hanem szállítványozóként járt el, mert nem a rakomány továbbítására, hanem annak megszervezésére vállalt kötelezettséget, és a küldeménnyel semmilyen kapcsolatba nem került. Szervezési és szerződéskötési feladatokat látott el, a CMR fuvarokmányon sem került nevesítésre fuvarozóként. A szállítványozó felelőssége lényegesen enyhébb, mint a fuvarozóé, a fuvarozás során bekövetkezett károkért vétkesség alapján abban az esetben felelhet, ha a fuvarozó kiválasztása tekintetében felelősség terheli. Alperes a

szállítmányozói megbízás továbbítása előtt bekérte a szükséges iratokat, így kellő gondossággal járt el a **B. H.** megbízása során, aki továbbadta a fuvarfeladatot azon fuvarozónak, mely a rakományt eltulajdonította.

Az elsőfokú bíróság 2014. december 16. napján kelt 1.G.40.411/2012/27. számú ítéletével kötelezte alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 26.060,76 eurót és annak 2011. december 16-tól a kifizetésig járó 5 %-os késedelmi kamatát, valamint 912.870 forint perköltséget.

Felperes érvényesített jogára, valamint alperes védekezésére tekintettel elsődlegesen azt vizsgálta, hogy a felperes jogelődje és az alperes között fuvarozási vagy szállítmányozási szerződés jött-e létre. Ennek körében értékelte a becsatolt fuvarozási megbízást, az azt megelőzően alperes által felperes jogelődjéhez intézett emailt, valamint a szerződéskötésnél eljáró **S. A.** tanúvallomását, továbbá a felperesi jogelőd külföldi alkalmazottjának írásban tett nyilatkozatát. Mindezek alapján arra vont le következtetést, hogy a szerződő felek között fuvarozási szerződés jött létre, a fuvarozási megbízásból ugyanis egyértelműen kitűnt, hogy a felperesi jogelőd akarata fuvarfeladat megrendelésére vonatkozott, az ellenszolgáltatást is fuvardíjként nevesítette, ezzel összhangban áll a jogelőd nevében szerződéskötés során eljáró személy írásbeli nyilatkozata is. Értékelte az elsőfokú bíróság azt is, hogy az írásbeli fuvarmegbízás megadását megelőzően a felek elektronikusan egyeztettek egymással, a 2011. december 13-án alperes által felperesi jogelődnek küldött email-ből az állítható meg, hogy milyen rendszámú autó fogja a fuvarfeladatot teljesíteni, illetőleg megküldésre kerültek a biztosításra vonatkozó iratok, az azonban nem állapítható meg, hogy az alperes szerződéses akarata nem fuvarozási, hanem szállítmányozási szerződés megkötésére irányult volna, a levélből az tűnt ki, hogy a felperesi jogelőd megbízásának megfelelően kíván eljárni. Nem támasztotta alá alperes védekezését **S. A.** tanúvallomása sem, mert akként vallott, következtethetett a megbízó arra, hogy speditörként járnak el, mert a fuvarbörzén az adatokhoz be kell írni, hogy saját autóval rendelkeznek vagy sem, az alperes pedig nem rendelkezik saját autóval, tehát ebből kitűnt a cég speditóri jellege. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint ezzel szemben önmagában azon tényből, hogy az alperesnek nincs saját fuvareszköze, nem következik, hogy speditőr, és a perbeli megbízás teljesítése során szállítmányozóként kívánt eljárni. Mindezek alapján megállapítást nyert, hogy a felperesi jogelőd fuvarozási megbízás tárgyában adott ajánlatot az alperesnek, abban a lényeges szerződési elemeket meghatározta, azokat az alperes pedig elfogadta, figyelemmel arra, hogy a fuvarfeladat teljesítését megkezdte. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság arra vont le jogi következtetést, hogy a felek között a CMR hatálya alá eső nemzetközi közúti fuvarozási szerződés jött létre. Erre tekintettel vizsgálta a CMR 17. cikk 1. pontja alapján érvényesített felperesi követelést, valamint az alperes CMR 17. cikk 2. pontjára alapított védekezését. Megállapította, hogy az áru a címzetthez nem vitásan nem érkezett meg, az alperes az alvállalkozó nevében eljáró személlyel nem tudta felvenni a kapcsolatot, valamint a nyomozati eljárás során az is kiderült, hogy az alperesnek bemutatott iratok hamisak voltak. A **B. H.** Bt. alvállalkozó nevében fellépő személyek más fuvarfeladatok teljesítése során is hasonlóan jártak el, ebből következően az alvállalkozó nevében eljáró személy szándékos magatartása az áru eltulajdonítására irányult. A CMR 3. cikke szerint az alvállalkozó cselekményéért az alperes felel, eljárását akként kell tekinteni, mintha azt az alperes maga végezte volna. Szállítmányozási jogviszony hiányára tekintettel nincs jelentősége annak, hogy az alperes az alvállalkozó igénybevétele, kiválasztása során miként járt el, kizárólag annak bizonyításával menthette volna ki magát, ha azt igazolja, hogy az adott helyen és időben a kár bekövetkezte nem volt elhárítható. Az alvállalkozónak az áru eltulajdonítására irányuló szándékos magatartása - mely a fent kifejtettek szerint alperesi magatartásnak felel meg - nyilvánvalóan nem értelmezhető elháríthatatlan akadályként. Az áru elveszésének körülményeiből, abból, hogy azt az alvállalkozó szándékos magatartással tulajdonította el az következik, hogy az alperes nem a CMR 23. cikk 1. és 3. pontja szerinti limitált kárfelelősséggel, hanem a CMR 29. cikk 1. és 2. pontja szerinti teljes kártérítő felelősséggel tartozik. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a kár ténye és

mértéke a felperes által csatolt iratokkal, a feladó által kiállított csomaglistával, számlával, továbbá az árukár megfizetését alátámasztó iratokkal egyértelműen igazolást nyert.

Az ítélet ellen alperes terjesztett elő fellebbezést, melyben annak megváltoztatását, a kereset elutasítását kérte. A fellebbezésében fenntartotta az elsőfokú eljárás során előadott tényállításait és érveit; kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást nem teljes pontossággal, részben hiányosan állapította meg, ennek következtében helytelen jogi következtetésre jutott, amikor a felperesi keresetnek megfelelő marasztalásáról döntött.

Fellebbezése kiegészítésében elsődlegesen felperes keresetossági jogát vitatta, arra hivatkozott, hogy a kárigény megalapozottsága annak alapján ítéltető meg, hogy a felperesi jogelődnek fennállt-e anyagi jogi jogosultsága a kártérítés követelésére, illetőleg vizsgálni lett volna szükséges, hogy a regressz igényvel fellépő felperes részéről megtörtént-e a Ptk. 559. § (2) bekezdése szerinti helytállás a károsult felé. Alperes álláspontja szerint tényleges kárt a feladó szenvedett el a tulajdonában lévő vagyon értékének csökkenése folytán. Az elsőfokú bíróság a keresetnek helyt adó ítéletre figyelemmel nyilvánvalóan elfogadta azt a felperesi jogi álláspontot, hogy a kár a felperesi jogelődnek a feladó számlájának a befogadásával beállt, ez azonban téves, mert egy számla kibocsátása, illetőleg befogadása, de még a tartozás elismerése sem egyenértékű a tartozás kiegyenlítésével, nyilvánvaló, hogy csak utóbbi következtében állhat elő vagyonszőkenés. Az elsőfokú ítélet indokolásában körül nem írt tartalmú számviteli szabályra utalás szerepel, mely téves, a kártérítés ugyanis a reparációs funkciójából következően nem számlázandó termék vagy szolgáltatás. Ebből következően a feladó és a felperesi jogelőd, valamint az utóbbi és az alperes közötti számlázás tényének nincs a felperesi keresetben előadottak szerinti jelentősége. Azt kellett volna vizsgálni, hogy felperes felelősségbiztosítóként a követelt kártérítéssel azonos összeget fizetett-e meg a károsultnak. Utóbbi körülmény nem nyert bizonyítást, a per adatai szerint a felperes mint felelősségbiztosító a saját biztosítottja, a jogelődje részére fizetett, nincs adat arra, hogy ezt a felperes jogelődje a károsultnak átutalta volna. Erre vonatkozó tényállítást felperes maga sem tett, így fel sem merülhetett ezen tény bizonyítandósága, nem tisztázott, hogy a felelősségbiztosítási szerződés alapján kifizetett pénznek mi lett a sorsa, az a károsult részére kártérítésként megfizetésre került, vagy a felperes jogelődjénél maradt vagyongyarapodást okozva. Ez azonban nem az elsőfokú bíróságnak felróható, nem követett el eljárásjogi mulasztást, mert a kár bekövetkeztét felperesnek kellett volna igazolnia saját perben tett nyilatkozata szerint, a bírói kioktatás e körben megfelelően megtörtént. Mindebből következően alperes azt tartja megállapíthatónak, hogy a felperesi jogelődöt ért kár bekövetkezte nem nyert bizonyítást, ennek terhét pedig a felperesnek kell viselnie.

Hivatkozott alperes arra is, hogy a követelés összegét is vitássá tette, felperes nem tett eleget e körbeni bizonyítási kötelezettségének sem, tételes árulistát nem csatolt, holott a kár összegszerűségének az áru értéke az alapja, az érték meghatározása pedig szakkérdés, szakértői bizonyítást kellett volna lefolytatni.

Alperes másodlagos fellebbezési érvelése szerint az elsőfokú bíróság tévesen vont le arra következtetést, hogy a felperes jogelődje és az alperes között nem szállítmányozási, hanem fuvarozási szerződés jött létre. Kétségtelen, hogy a felperesi jogelőd német nyelvű levelének fordítása alapján megismerhető szöveg „fuvarozás”-ról szól, alperes ezt a megbízást fogadta el, és az ezt megelőző elektronikus levélváltás során folyt kommunikáció nem terjedt ki arra, hogy a fuvarozási szolgáltatás a vállalt szállítmányozás tartalmi eleme, alperes feladata a küldemény továbbításához szükséges szerződések megkötése. Ezen megállapodás érvényessége azonban nincs írásbeliséghez kötve, az szóban és ráutaló magatartással is létrehozható. Alperes álláspontja szerint a szóhasználatból az eset valamennyi feltárt körülményének figyelembevétele mellett nem lehetett volna arra következtetni, hogy a jogviszony tartalmába csak a fuvarozás elvállalása tartozott. Az elsőfokú bíróság **S. A.** tanúvallomását nem megfelelően értékelte, továbbá figyelmen kívül hagyta azt a lényeges körülményt, hogy a fuvarozás tipikusan az a szerződés, ahol a fuvarozó maga

továbbítja a küldeményt. Abból, hogy a felperes jogelődje tudott arról, hogy az alperes nem rendelkezett saját gépjárművel, valamint arról, hogy felelősségbiztosítása szállítmányozási tevékenységre vonatkozott, az következik, hogy a felek között kizárólag szállítmányozási szerződés jöhetett létre. A fuvarozás és a szállítmányozás elhatárolása körében felhívott eseti döntésre hivatkozva kifejtette, a szállítmányozó maga is fuvarozhat, de ez nem szükségszerű, főszabályként nem maga végzi a szállítást, a fuvarozó azonban csak szállításra vállal kötelezettséget, tehát arra képesnek kell lennie, ahhoz megfelelő fuvareszközzel rendelkeznie kell, függetlenül attól, hogy a Ptk. 418. § (1) bekezdése megengedi részére más fuvarozók bevonását. Ha azonban nincs fuvareszköze, és erről a megbízó tudott, akkor nyilvánvaló, hogy a kontraktus tartalmilag nem vonatkozhat csak fuvarozási feladat ellátására; ha a megbízottnak nincs fuvareszköze és a küldemény továbbításával mást bíz meg, akkor a Ptk. 514. §-ának (1) bekezdése alkalmazandó. Kiemelte alperes, hogy a per eldöntése szempontjából rendkívüli jelentősége van a jogviszony helytálló megítélésének, mert teljesen eltérően alakulnak a kárfelelősségi és helytállási szabályok a két szerződéstípus esetén. A Ptk. 520. § (1) bekezdése rögzíti a szállítmányozó fuvarozó módjára fennálló felelősségét, azt azonban a Ptk. 520. § (2) bekezdése korlátozza akként, hogy fuvarozó módjára akkor felelhet, ha a küldeményt maga fuvarozta. Figyelemmel arra, hogy a fuvarozó kiválasztása körében megfelelően járt el, a szolgáltatás hibátlan teljesítése érdekében a legteljesebb, általában elvárható gondossággal járt el, amennyiben a jogviszony szállítmányozási szerződésként lenne értékelhető, akkor emiatt nem kerülhetett volna sor az alperesi felelősség megállapítására.

Harmadlagos fellebbezési érvelése szerint kártérítésre kötelezésének akkor sem lett volna helye, amennyiben a felperesi jogelőd és közte fuvarozási szerződés jött volna létre. Az elsőfokú bíróság helytállóan rögzítette, hogy az alperes bekérte mind a **B. H. Bt.**-től, mind pedig az általa bevonni kívánt **M. T. Kft.**-től a CMR-biztosítást, a fuvarozási engedélyt, mindkét cég státuszát a joghatályos cégadatokat tartalmazó e-cegjegyzek.hu internetes oldalon leellenőrizte, csak ezt követően történt meg az áru berakodása. Kétségtelen, hogy az áru a címzetthez nem érkezett meg, így megvalósult a CMR 20. cikk 1. pontja szerinti áruevesztés, amint erről az alperes értesült, késedelem nélkül feljelentést tett az áru eltűnése miatt. Ezen nyomozati eljárás még mindig tart, az elkövetőkkel szemben nemzetközi elfogató parancs kiadására került sor. Arra az esetre, ha a büntetőeljárás a másodfokú bíróság álláspontja szerint olyan tényeket tárhat fel, amely jelen polgári jogi jogvita elbírálása során releváns lehet, kérte a tárgyalás Pp. 152. § (1) bekezdése szerinti felfüggesztését.

Sérelmezte alperes a CMR 17. cikk 2. pontjára alapított mentesülésre hivatkozása elutasítását, fenntartotta, hogy az áru elveszését olyan körülmény okozta, amelyet nem kerülhetett el és amelynek következményeit nem állott módjában elhárítani. Tévesen foglalt állást az elsőfokú bíróság akként, hogy a fenti kimentésre hivatkozás joga az alperest nem illeti meg, illetőleg, hogy alvállalkozó igénybevétele esetén nem releváns a kiválasztására irányuló magatartást. Fenntartotta, hogy a fuvarfeladat teljesítése érdekében tanúsított magatartása a legteljesebb mértékben gondos volt, semmilyen tevőleges magatartás vagy mulasztás a legcsekélyebb mértékben sem terheli. Ennek azért van relevanciája, mert az alperessel szemben így nyilvánvalóan nem alkalmazható a CMR 29. cikk 1. pontja, és fennáll a CMR 17. cikk 2. pontjába foglalt kimentési ok. Utóbbi jogi érvelése alátámasztására arra hivatkozott, azon személyek, akik az árut birtokba vették, nem a feladatkörükben jártak el, céljuk nem is a fuvarfeladat teljesítése volt, hamis iratokkal megtévesztették az alperest, az árut eltulajdonították és ezzel okozták a kárt. Az elkövetőknek az eltulajdonítás nyilvánvalóan nem tartozott a feladatkörükbe, semmi olyat nem tettek, ami a fuvarfeladat körébe lenne vonható, az áruevesztést eredményező szándékos magatartásuk nem a feladatkörükön belül értelmezhető. Emiatt a CMR 3. cikke és 29. cikke szabályozását alapul véve alperest felelősség csak akkor terhelhetné, ha a felelősség objektív alapon nyerne jogi szabályozást, nem tartalmazna a jogalanynál megítélendő szubjektív tudati viszonyulási elemeket.

Felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Álláspontja szerint a

fellebbezés kiegészítésben foglaltak figyelembevételét a Pp. 235. § (1) bekezdése kizárja, a jóhiszemű pervitel szabályát sérti, hogy a fellebbezés benyújtását követő 15 hónap elteltével, a jogorvoslati tárgyalást megelőző napon került sor alperes részéről részletes indokai megjelölésére. Érdemben fenntartotta azon álláspontját, hogy felperes a jogelődje felelősségbiztosítójaként, a közöttük fennállt biztosítási jogviszony alapján köteles volt helytállni, melynek megtörténte okán, valamint a nem vitatott engedményezés folytán jogutóddá vált. A fellebbezésben foglaltaktól eltérően az elsőfokú bíróság helytállóan vizsgálta, hogy az alperes és felperes jogelődje között fuvarozási vagy szállítmányozási szerződés jött-e létre, az ekörben lefolytatott bizonyítás eredményét a Pp. 206. § (1) bekezdése alapján megfelelően és okszerűen értékelte, mérlegelése nem támadható. Alaptalan a tárgyalás felfüggesztésére irányuló alperesi kérelem is, figyelemmel arra, hogy a Pp. 4. § (1) bekezdés alapján a bíróságot határozata meghozatalában más bírósági döntés nem köti, a jogvita érdemi elbírálása körében nem bír jelentőséggel, hogy a büntetőeljárás szempontjából az elkövetők milyen magatartást tanúsítottak.

Alperes fellebbezése nem megalapozott.

A jogorvoslati tárgyalás 2016. március 22-i határnapja 2015. április 3. napján kelt 10.Gf.40.086/2015/2. számú végzéssel került kitűzésre, melyet alperes jogi képviselője 2015. május 8-án kézhez vett, így helyesen hivatkozott felperes a fellebbezési ellenkérelmében arra, hogy alperes kétségtelenül a jóhiszemű joggyakorlás elvével ellentétesen járt el, amikor - különösebb ok megjelölése nélkül - fellebbezése kiegészítését csak 2016. március 21-én nyújtotta be. Tekintettel azonban arra, hogy ezen, az alperes álláspontja részletes kifejtését tartalmazó beadványra felperes a tárgyaláson nyilatkozhatott, az abban foglaltak figyelembevételére a per elhúzására nem vezetett, továbbá a mellőzéséhez szükséges Pp. 235. § (1) bekezdése szerinti jogszabályi feltételek nem teljesültek, a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság határozatát a kiegészített fellebbezés alapján bírálta felül.

Az elsőfokú bíróság az ítéletében a tényállást a jogvita elbírálásához szükséges mértékben feltárta, és helytálló az abból levont jogi következtetése is.

A fellebbezésben foglaltaktól eltérően a keresetösszegi jogot megalapozza, hogy az áru fuvarozás alatti nem vitás elveszése folytán a károsult feladó a keresettel érvényesített összegű kárigénnyel lépett fel - utóbbi igazolására alkalmas a feladó részéről történt számlázás, függetlenül attól, hogy arra a számvitel szabályai alapján ténylegesen sort kellett volna-e keríteni vagy sem - és az, hogy követelését felperes jogelődje kielégítette, jogelődje teljesítésnek minősül ugyanis felelősségbiztosítója, a felperes helytállása. Nem osztotta a Fővárosi Ítéltábla alperes azon érvelését, hogy a kifizetésre a Ptk. 559. § (2) bekezdésébe ütközően a jogelőd és a felperes között került sor, a 25. sorszámú előkészítő irathoz csatolt levélből ugyanis egyértelműen kitűnik, hogy felperes rendelkezése szerint az átutalt kárösszeg nem a jogelődöt, hanem a feladót illette meg, a jogelőd bankszámlája így csupán teljesítési helyként szolgált, felperes tehát a jogelődön keresztül a károsult feladónak teljesített.

Kétségtelen, hogy az elsőfokú ítéletben a feladó és a felperes jogelődje közötti jogviszony jogi minősítése elmaradt, amennyiben azonban a jogelőd maga is fuvarozóként járt el, akkor a feladó felé megtörtént igazolt helytállásból következik a kár tovább háríthatósága, ha szállítmányozó volt, akkor a Ptk. 517. § (1) bekezdése alapján megbízója kára érvényesítésére köteles, mindkét esetben fennáll tehát a jogelőd keresetösszegi jogát megalapozó anyagi jogi kapcsolat, melyre alapított perlésre a nem vitatott engedményezés folytán a felperes jogosulttá vált.

Nem osztotta a Fővárosi Ítéltábla a kárösszeg bizonyíthatatlanságát állító fellebbezési okfejtést sem. A

feladó szállítói számlája a CMR 23. cikk 1. pontjában előírtaknak megfelelően alkalmas az elveszett áru értékének az alátámasztására, alperes az elsőfokú eljárás során csupán általánosságban tett a követelés összegét vitató előadást, nem állította, hogy a számlán szereplő érték bármely mértékben eltérne a feladás helyén és idején érvényben lévő piaci ártól; az utolsó tárgyaláson a követelés összegének okirati bizonyítottságát állító felperesi nyilatkozattal szemben kizárólag a jogviszony szállítmányozási jellegére és a kimentésére vonatkozóan érvelt, így a szakértői bizonyítás szükségessége fel sem merülhetett. Ennek további alátámasztására szolgál azon per előtti magatartása is, hogy a felszólamlás alapján - bár az tartalmazta, hogy a kárigény meghatározásához szakértő igénybevételére vonatkozó szándéka esetén azt jelezze, ennek hiányában a kárösszeget a jogelőd fenntartás nélkül elfogadottnak tekinti - nem tett vitató nyilatkozatot.

A fellebbezésben foglaltaktól eltérően az elsőfokú bíróság helytállóan nem csupán a jogelőd részéről adott megbízás elnevezése, hanem az eset összes körülménye figyelembevételével, a rendelkezésre álló okirati és tanúbizonyítás Pp. 206. § (1) bekezdése szerinti okszerű mérlegelésével minősítette az alperes és a jogelőd közötti jogviszonyt fuvarozási szerződésnek. Egyetértett a Fővárosi Ítéltábla azon fellebbezési előadással, hogy éppen az eltérő kárfelelősségi szabályozásból is következően rendkívül fontos a fuvarozási és a szállítmányozási jogviszony elhatárolása, a perbeli szerződés pontos jogi minősítése. Ennek során azonban a felek ügyleti akarata és nem a fuvarszköz tulajdonlásának a ténye bír jelentőséggel. A szerződési akarat vizsgálata során az elsőfokú bíróság helytállóan abból indult ki, hogy felperes jogelődje az általa fuvarbörzén meghirdetett fuvarfeladatra adott alperesi ajánlat és a megrendelés előtt részére megküldött, egyeztetett adatok ismeretében kifejezetten fuvarmegbízást kívánt adni az alperesnek, ezt kétségmentesen igazolja az írásbeli megrendelés. Ezzel nem egyező ügyletkötési akarat esetén az alperesnek eltérő, szállítmányozásra vonatkozó ajánlatot kellett volna visszaküldeni, erre azonban nem került sor, így az előre egyeztetett fuvarszközzel történő kiállítás, az áru fuvarozása átvétele ráutaló magatartásként sem értékelhető másként, mint az írásbeli megbízásnak megfelelő fuvarfeladat elvállalásának. Ezt egyébként a perben eredetileg az alperes maga sem tette vitássá, szállítmányozási szerződés megkötésére csak az erre vonatkozó beavatkozó nyilatkozat megtételét követően hivatkozott, holott az lett volna az életszerű, hogy - mivel a jogviszony utóbb általa állított jellegével nyilvánvalóan már a szerződéskötés során tisztában volt - a védekezését eleve szállítmányozási jogviszony létrejöttére alapítsa.

Megjegyzzi a Fővárosi Ítéltábla, hogy a fuvar és a szállítmányozási piac intenzitása, az hogy rendkívül nagy számban és gyorsan kerülnek az ügyletek megkötésre, nem teszi mellőzhetővé, hogy a szerződő felek a létrehozandó jogviszony jellege tekintetében kölcsönösen egyeztessék és egyértelműsítsék a szándékukat arra vonatkozóan, hogy fuvarozási vagy szállítmányozási szerződést kívánnak-e kötni, egyrészt az utólagos elhatárolási nehézség - a szállítmányozó az önszerződési jog alapján maga is fuvarozhat - másrészt az ekörbeni jogviták későbbi elkerülése érdekében. Nem akceptálható fuvarkár ügyben a fuvarozói kárfelelősséget elhárító azon védekezés, mely az enyhébb, a Ptk. 520. § (2) bekezdése szerint korlátozott kárfelelősségi alakzat alkalmazásának a szükségességét csak a káresemény bekövetkeztét követően kifejezésre juttatott szállítmányozási szerződési szándékból kívánja levezetni.

Szállítmányozási szerződés létrejötte hiányában nem foghatott helyt az alfuvarozó gondos kiválasztására vonatkozó fellebbezési érvelés sem, utóbbit - jogszabályi lehetőség hiányában - az elsőfokú bíróság helytállóan nem tekintette és nem vizsgálta kimentési okként, figyelemmel arra, hogy azt a CMR 17. cikk pontja nem tartalmazza.

Figyelemmel arra, hogy jelen jogvitában a fuvarozási feladat teljesítése során bekövetkezett szerződésszegés - az áru kiszolgáltatásának az elmaradása - polgári jogi következménye felől kellett

dönteni, és alperes maga sem vitatta, hogy az áru a fuvarozás alatt veszett el, nem állította, hogy az kikerült volna a felrakóhelyen rakományt átvéők rendelkezése alól, a jogvitának nem előkérdése az áru elveszés büntetőjogi értékelése, az elkövetők konkrét személynek a megállapítása, ezért az eljárás Pp. 152. § (1) bekezdése szerinti felfüggesztésének nem volt helye.

Nem tévedett az elsőfokú bíróság a CMR 3. cikke, valamint 29. cikk 1. és 2. pontja alkalmazhatósága tekintetében, továbbá abban sem, hogy a CMR 17. cikk 2. pontja szerint mentesülési ok fennálltát nem találta megállapíthatónak.

A Ptk. és CMR viszonya a Ptk. 506. § (1) bekezdésében akként meghatározott, ha a CMR-ben írt speciális szabályok az általános szabályától eltérnek, úgy a speciális szabályokat kell alkalmazni.

A CMR 3. cikke - összhangban a Ptk. 498. § (1) bekezdésében foglaltakkal - engedi a küldemény továbbításának más fuvarozóra bízását és az alfuvarozó magatartásáért fennálló fuvarozói felelősséget rögzíti, eltérés csupán abban mutatkozik, hogy a Ptk. 498. § (2) bekezdése szerinti egyetemleges felelősségi szabály nem tekinthető irányadónak.

Ebből következően alperes jogosult volt alfuvarozót igénybe venni, melynek magatartásáért fennálló felelőssége a CMR 3. cikke szerint alakul, a fellebbezésben foglaltaktól eltérően az alperes és az alfuvarozó magatartása a fuvarszolgáltatást igénybe vevő fél szempontjából nem különíthető el egymástól, az alfuvarozó eljárása a fuvarozó eljárásának minősül, kárt előidéző vétkes eljárása az utóbbi kárfelelősségét megalapozza. Alperes jogi álláspontja abban is téves, hogy az alfuvarozó nem a feladatkörén belül járt el, ezzel szemben az áru hozzá a felrakóhelyen, előre egyeztetett időpontban került, az a körülmény, hogy a kiszolgáltatás eleve nem állt a szándékában, hamis iratokkal színlelte, hogy a fuvarfeladatot teljesíteni kívánja, olyan rejtett indok, illetve egyoldalú színlelés, mely a szerződés érvényessége szempontjából közömbös.

Az áru elveszésének fenti körülményei nem csak alperes kimentését nem alapozhatták meg, hanem a CMR 23. cikk 3. pontjában meghatározott korlátozott kárfelelősségi szabály áttörésére adtak alapot, ezért nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a CMR 29. cikk 1. és 2. pontját alkalmazhatónak találta.

Tekintettel arra, hogy a fellebbezésben előadottak eltérő tényállás megállapítására, illetőleg eltérő jogi következtetés levonására nem adtak alapot, a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért pervesztesként a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján felperes másodfokú perköltsége megfizetésére köteles, melyet a Fővárosi Ítéltábla a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdése alkalmazásával 180.000 forint + áfa jogi képviseleti munkadíjban határozott meg, továbbá az alperes köteles az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt 591.300 forint jogorvoslati illetéket a Magyar Államnak külön felhívásra megfizetni a 6/9186. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján.

Budapest, 2016. március 22.

Dr. Tibold Ágnes s.k.
a tanács elnöke

Levek Istvánné dr. s.k. előadó
bíró

Dr. Felker László s.k.
bíró

